

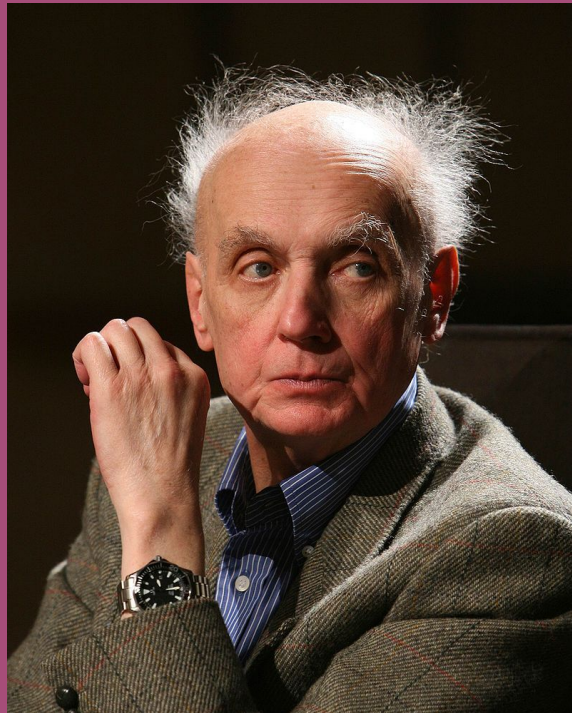
**Śląscy artyści:
Wojciech Kilar
Kazimierz Kutz
Krystian Zimerman,**

Wojciech Kilar

- ur. 17 lipca 1932 r. we Lwowie
- zm. 29 grudnia 2013 r. w Katowicach
- polski pianista, kompozytor muzyki poważnej i filmowej
- jako dziecko Wojciech Kilar z wielką niechęcią brał lekcje gry na fortepianie
- jako pianista zadebiutował w 1947 na konkursie Młodych Talentów, wykonując własne Dwie miniatury dziecięce (II nagroda).
- dyplom ukończenia studiów z wyróżnieniem uzyskał w 1955 r. w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach
- zadebiutował w końcu lat 50. na pierwszych edycjach festiwalu Warszawska Jesień.
- w 1960 otrzymał za Odę Béla Bartók in memoriam nagrodę fundacji im. L. Boulanger w Bostonie. Występował także jako pianista wykonując własne utwory

- od początku lat sześćdziesiątych wraz z m.in. Krzysztofem Pendereckim i Henrykiem Góreckim współtworzył nową polską szkołę awangardową oraz nowy kierunek we współczesnej muzyce zwany sonoryzmem, nawiązywał do serializmu i dodekafonii.
- przez wiele lat kompozytor związany był z Jasną Górą, gdzie m.in. świętował swoje urodziny. Obchodzono tam tzw. Dzień Kilara. Należał do konfraterni zakonu paulinów
- w 70 latach Kilar zaczął coraz wyraźniej nawiązywać do tradycji, w jego muzyce pojawiły się inspiracje ludowe i religijne. Punktem zwrotnym był Krzesany (1974). Ważne dzieła z tego okresu to: Przygrywka i kolęda (1972) na cztery oboje i smyczki, Bogurodzica (1975) na chór mieszany i orkiestrę, Kościelec 1909 (1976) – poemat symfoniczny
- skomponował mszę w intencji pokoju na nowe tysiąclecie: Missa pro pace (A. D. 2000)
- jest jednym z najwybitniejszych kompozytorów muzyki filmowej (Bram Stoker's Dracula, Pan Tadeusz itd.)
- 18 czerwca 2012 Uniwersytet Śląski w Katowicach uhonorował artystę tytułem doktora honoris causa

Wojciech Kilar

Kazimierz Kutz

- ur. 16 lutego 1929 r. w Katowicach - Szopienicach,
- zm. 18 grudnia 2018 r. w Warszawie
- polski reżyser filmowy, teatralny i telewizyjny, scenarzysta filmowy, publicysta, pisarz oraz polityk
- współtwórca polskiej szkoły filmowej,
- współzałożyciel Stowarzyszenia Filmowców Polskich (1966),
- założyciel i pierwszy kierownik Zespołu Filmowego „Silesia” (1972–1978),
- twórca licznych spektakli Teatru Telewizji.
- wyreżyserował ponad dwadzieścia filmów fabularnych, w tym sześć o Górnym Śląsku, m.in. filmową trylogię śląską Sól ziemi czarnej (1969), Perła w koronie (1971) i Paciorki jednego różańca (1979)

- dwukrotny laureat Złotych Lwów na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych – w 1980 za Paciorki jednego różańca i w 1994 za Zawróconego.
- współpracownik opozycji demokratycznej w PRL, senator IV, V, VI i VIII kadencji (1997–2007, 2011–2015), w latach 2001–2005 wicemarszałek Senatu V kadencji, marszałek senior Senatu VI i VIII kadencji, w latach 2007–2011 poseł na Sejm VI kadencji.
- był autorem książki Klapsy i ścinki. Mój alfabet filmowy i nie tylko („Znak”, Warszawa 1999, ISBN 83-7006-849-9). Nakreślił w niej portrety przyjaciół i bliskich ze świata filmowego, literackiego i artystycznego,
- w 2010 r. reżyser zadebiutował także jako powieściopisarz książką Piąta strona świata

Kazimierz Kutz

Krystian Zimerman

- ur. 5 grudnia 1956 w Zabrze
- polski pianista, określany jako jeden z najwybitniejszych żyjących pianistów, pedagog.
- zwycięzca IX Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.
- Absolwent Państwowej Szkoły Muzycznej w Zabrze (1963–1971), Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (1971–1975) oraz tamtejszej Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej (dyplom z wyróżnieniem 4 października 1977 roku)
- W młodości był laureatem szeregu konkursów ogólnopolskich i zagranicznych
- Od 1981 roku Krystian Zimerman wszystkie honoraria za koncerty w Polsce przeznaczają na cele dobroczynne, a od 1985 roku przyznaje nagrody na Konkursach Chopinowskich w Warszawie za najlepsze wykonanie sonaty.

- od 1976 roku datuje się współpraca Zimermana z najbardziej znaczącymi postaciami świata muzyki.
- wystąpił ze wszystkimi najważniejszymi zespołami symfonicznymi na świecie.
- od najmłodszych lat protestował przeciwko niesprawiedliwości i uciskowi. Już w 1976 roku „zadarł” z apartheidem w RPA, ostentacyjnie blokując finansowo bardzo lukratywny projekt artystyczny. Od 13 grudnia 1981 roku do dnia dzisiejszego artysta konsekwentnie nie wystąpił na terenach byłego ZSRR.
- występował także przeciwko wyścigowi zbrojeń pomiędzy USA i Rosją pod pretekstem posiadania broni chemicznej przez Irak i protestował przeciwko wciągnięciu Polski do planów rozmieszczenia rakiet.

Krystian Zimerman

Zdjęcia:

slajd 4: Cezary Piwowarski

slajd 7: Kancelaria Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

slajd 10: MatHennek/DG

Bibliografia:

- Wojciech Kilar, kompozytor młodego pokolenia – w Rzeszowie. „Nowiny”, s. 4, Nr 145 z 20 czerwca 1962.
- Wojciech Kilar i jego mapa. niedziela.pl, 2006.
- Dzień Kilara w Katowicach i Częstochowie. niedziela.pl.
- Dziękuję za życie.... gazetacz.com.pl.
- Metropolita częstochowski konfratrem zakonu paulinów. czestochowa.naszemiasto.pl, 10 grudnia 2012.
- Kazimierz Kutz. Życiorys. kazimierzkutz.pl. [dostęp 2011-10-11]
- Kazimierz Kutz, Robert Siewiorek: Będzie skandal. Autoportret. Kraków: „Znak”, 2019, s. 27.
- Lubomir Mackiewicz (red.), Anna Żoła (red.): Kto jest kim w Polsce: informator biograficzny. Warszawa: Wydawnictwo Interpress, 1993, s. 374. ISBN 83-223-2644-0.
- Stanisław Dybowski;: Słownik pianistów polskich. Warszawa: Wyd. Selene, 2003, s. 778. ISBN 83-910515-5-2. OCLC 830494425.,
- Jan Cofałka, Ślązacy w świecie. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2015, s 286 - 328, rozdział „Krystian Zimerman. Opowieść o artyście absolutnym”. ISBN 978-83-7383-785-0,
- Jerzy Waldorff, Wielka gra. Rzecz o konkursach Chopinowskich. Wydanie II, Państwowe Wydawnictwo „Iskry”, Warszawa 1985, s 97, rozdział „IX Konkurs w 1975 roku”,